

Vilniaus pilys. Nuotrauka iš pixabay.com

1

Kur staugė geležinis vilkas?

Kelionė prasideda Vilniuje, mūsų sostinės ir valstybės širdyje – Gedimino pilyje. Legenda byloja, kad čia Gediminas susapnavo staugiantį geležinį vilką, o Lizdeika išaiškino sapną, kad Gediminas čia įkurs miestą, apie kurį garsas sklis po visą pasaulį. Taip ir nutiko. Būtent čia, Gedimino pilyje, ir prasideda mūsų istorija, kurią jums papasakosime. Gedimino du sūnūs Algirdas ir Kęstutis, nuo valdžios nušalinę brolių Jaunutį, pradėjo kartu valdyti šalį. 1377 metais Algirdas mirė, o jo vietą užėmė sūnus Jogaila. Mirštančiam broliui Kęstutis pažadėjo padėti jo sūnui tapti geru valdovu. Iš

Paminklas Gediminui Vilniuje. Nuotrauka iš pixabay.com

Signataras Donatas Malinauskas. Lietuvos nacionalinis muziejus (wikipedia.org)

5

Kaip Donatas Malinauskas, 1918 metų vasario 16-osios Nepriklausomybės akto signataras, yra susijęs su Gediminu?

Papasakojome vieną ryškiausių Lietuvos kunigaikščių istorijų – kaip Jogaila įsitvirtino Lietuvos valdovo sosto. Kaip žinote, vėliau, XVIII amžiuje, Lietuvos ir Lenkijos valstybė silpnėjo, kol ją 1795 metais galutinai pasidalijo Rusija, Austrija, Prūsija. Lietuva atiteko Rusijai. Todėl vėliau teko atkurti nepriklausomybę. Ir tai buvo padaryta 1918 metų vasario 16 dieną. Nepriklausomybės aktą pasirašė 20 signatarų. Vienas jų buvo bajoras Donatas Malinauskas, kurio dvaras yra Trakų rajone. Deja, prie dvaro privažiuoti gana sudėtinga, todėl bajorą pagerbti galime Onuškyje, kur bažnyčios šventoriuje yra jo kapas. Šalia palaidota Gediminaitė – jo senelė. Bernardas Kęstutis-Gediminas buvo jo dėdė. Taip Donatas Malinauskas yra susijęs su Gediminu. Aišku, jūs paklausite, kas gi ta Gediminų giminė ir kaip ji susijusi su kunigaikščiu Gediminu. Gedimino giminės pradžia laikoma XVII amžiaus pabaiga. Žinoma, jie save kildino iš kunigaikščio Gedimino, tačiau nėra jokių duomenų apie jų giminystę. Tikriausiai tai graži legenda, gimusi tarp bajorų. Tačiau ji simboliškai sujungia senąją ir naująją Lietuvą.

pradžių taip ir buvo. Jogaila valdė šalį ranka rankon su Kęstučiu. Tačiau tai nepatiko Vokiečių ordino magistrui Vinrichui Kniprodei. Jis sugalvojo, kaip sukiršinti Jogailą ir Kęstutį. Ir tai jam pavyko. Pamažu tarp Jogailos ir jo dėdės atsirado nepasitikėjimas ir nesutarimai. Kęstučiui užėmus Vilnių, Jogaila buvo priverstas trauktis, tačiau padedamas miestiečių, kurie jam atvėrė vartus, Jogaila vėl susigrąžino valdžią. Turėjo įvykti paskutinė ir lemiamą Jogailos ir Kęstučio bei jo pusbrolio Vytauto, su kuriuo kartu vaikystėje žaidė, dvikova. Visa tai vyko netoli Trakų, į kuriuos ir važiuojame.

Jogaila. Michalo Godlewskio nuotrauka (Lvovo istorijos muziejus)

Aukštadvaris. Aurimo Vitkausko nuotrauka

6

Kur bombardomis kryžiuočiai pilį sugriovė?

Kryžiuočiai dažnai puldinėdavo Lietuvą. 1381 metais jie bombardomis sugriovė Navinpilį. Ir tai nutiko ne kur kitur, o dabartiniame Aukštadvaryje.

Aukštadvaris. Gretos Radzevič nuotrauka

2

Kur Jogaila sulaukė lemiamos pagalbos? Bražuolės paslaptis

Buvo graži 1382 metų vasara, o Jogailos konfliktas su Kęstučiu ir Vytautu pasiekė apogėjų. Jie turėjo susitikti lemiamame mūšyje ir pagaliau išsiaiškinti, kuris yra stipresnis. Mūšis turėjo įvykti prie Trakų. Vokiečių ordinas pasiuntė savo kariuomenę, kuri

3

Kur stovėjo senoji pilis?

Iš Bražuolės būtinai važiuokite į Senuosius Trakus. Būtent ten stovėjo senoji pilis, kurioje, tikėtina, gimė Vytautas. Priešais tą pilį buvo išsirikiavusios Jogailos ir Kęstučio su Vytautu kariuomenės. Ten sprendėsi lemtingoji drama.

Senieji Trakai. Algimanto Aleksandravičiaus nuotrauka

stojo į Jogailos pusę. 1382 metų liepos 6 dieną Bražuolėje Jogaila ir Vokiečių ordinas sudarė sutartį. Taip šis valdovas užsitikrino paramą, o tai matydami Kęstučio ir Vytauto kariai nenorėjo kautis. Buvo nuspręsta taikiai derėtis Vilniuje. Tačiau vos tik Kęstutis ir Vytautas atvyko į Vilnių, abu buvo suimti. Vėliau Kęstutis įkalintas Krėvos pilyje, kur rugpjūčio 15 dieną mirė. O Vytautas turėjo bėgti pas kryžiuočius. Jogaila įsitvirtino valdžioje, jo galybė niekas Lietuvoje neabejojo.

4

Rūdiškių kalviai

Kviečiame užsukti į Rūdiškių miestelį, kuris senovėje garsėjo išgaunama rūda. Nuo to ir kilo miestelio pavadinimas. Įdomu, kad aplinkui yra įvairių kaimelių, kurių pavadinimai susiję

Kai kurie Bedugnės kapinyne surasti ginklai. Gedimino Petrausko nuotrauka

atrask Rūdiškes!

Gediminas. Valstybės kelias

Vilniuje yra dvi vietos, labai svarbios Lietuvai. Tai Gedimino bokštas ir Signatarų namai Pilies gatvėje. Ten, ant Gedimino kalno, buvo valdoma ir kuriama kunigaikščių Lietuva. O dabartiniuose Signatarų namuose 1918 metų vasario 16 dieną buvo paskelbta Lietuvos nepriklausomybė. Nors ir labai nutolusias laiku, šiedvi vietas sujungia Gediminas. Kunigaikštis Gediminas tikrai gyveno pilyje, kuri stūkso ant kalno, o Gedimino sūnėnas 1918 metų vasario 16 dieną pasirašė Nepriklausomybės aktą. Kaip tai galėjo būti? Mūsų kelionė padės atskleisti šią paslaptį.

Senieji Trakai. Akvilės Zalieckaitės nuotrauka

LANKOMI OBJEKTAI:

1 Vilnius, Gedimino pilis

2 Bražuolė

3 Trakai

4 Rūdiškės

5 Onuškis

6 Aukštadvaris

www.gyvenulaisvai.lt

www.atraskrudiskes.lt

TRAKŲ RAJONO
SAVIVALDYBĖ

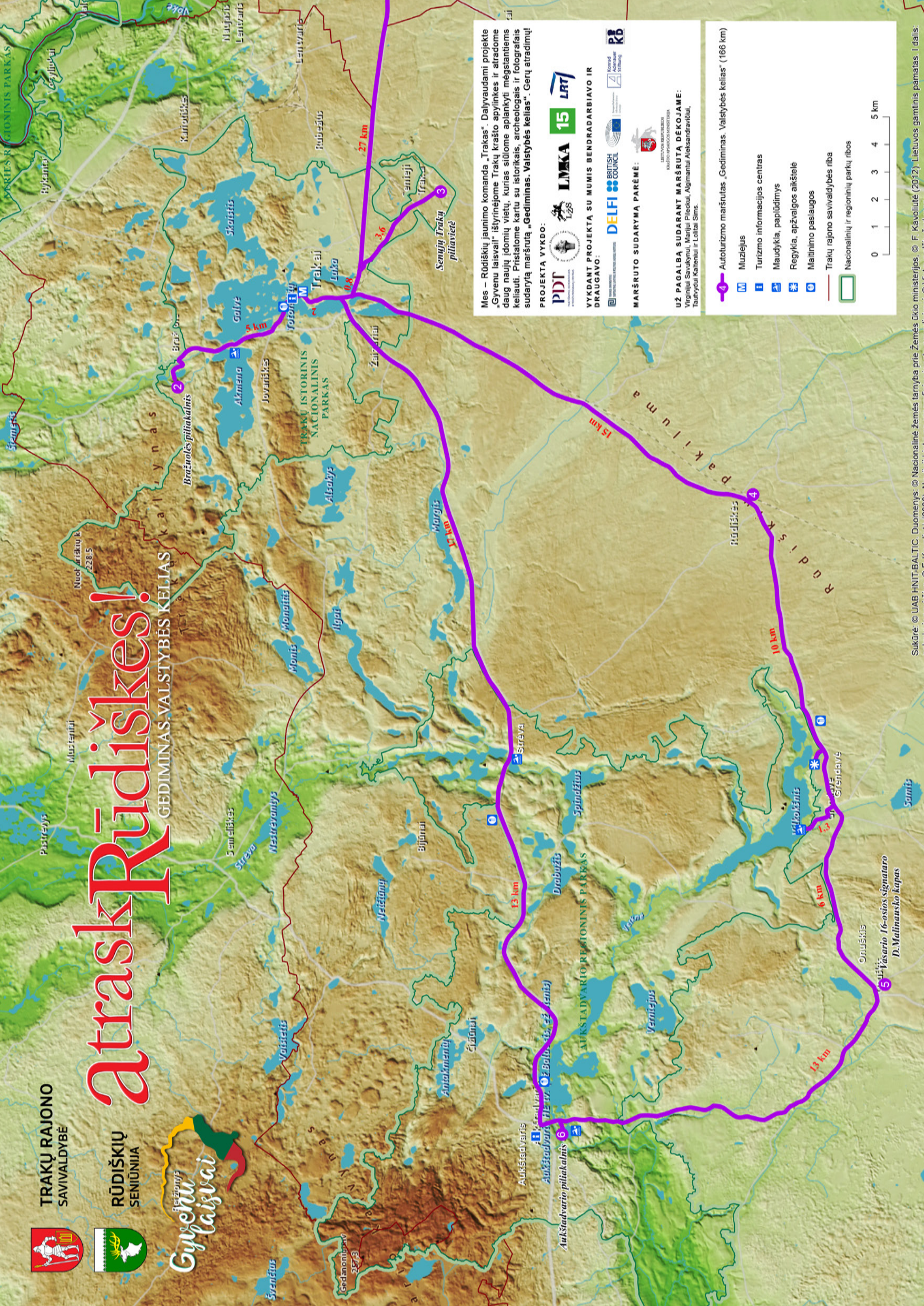

RŪDIŠKIŲ
SENIŪNIJA

*Gyvenimui
laisvai*

Atrask Rūdiškės!

GEDIMINAS.VALSTYBĖS KELIAS

Mes – Rūdiškių jaunimo komanda „Trakas“. Dalyvaudami projekte „Gyvenimui laisvai“ ištyrinėjame Trakų krašto apylinkes ir atradome daug naujų įdomių vietų, kurias siūlome apilankyti mėgstantiems keliauti. Pristatome kartu su istorikais, archeologais ir fotografais sudarytą maršrutą „Gediminas. Valstybės kelias“. Gerų atradimų!

PROJEKTĄ VYKDO:

VYKNDANT PROJEKTĄ SU MUMIS BENDRADARBIAVO IR DRAUGAVO:

MARŠRUTO SUDARYMĄ PARĖMĖ:

UŽ PAGALBĄ SUDARANT MARŠRUTĄ DĖKOJAME:
Virginijai Savukynui, Marijai Pileckai, Algimantui Aleksandravičiui, Tautvydai Kaltenitui ir Lolitai Simai.

- Autoturizmo maršrutas „Gediminas. Valstybės kelias“ (166 km)
 - Muziejus
 - Turizmo informacijos centras
 - Maudykla, paplūdimys
 - Regykla, apžvalgos aikštelė
 - Maitinimo paslaugos
 - Trakų rajono savivaldybės riba
 - Nacionalinių ir regioninių parkų ribos
- 0 1 2 3 4 5 km